



TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, **Enerji ve Tabi Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez** tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 01.11.2019

Tulay HATIMOĞULLARI ORUÇ

HDP Adana Milletvekili

Bütün dünyada kömür, petrol gibi fosil ve kirletici, nükleer gibi tehlikeli enerji türleri ekolojiye verdiği geri dönülemez zarardan dolayı terk edilirken, Türkiye bu yöndeki enerji politikasını terk etmemekte; nükleer santral kurmayı planlamakta ve kömür santrallerinin sayısını arttırmaktadır. Adana Yumurtalık'ta 2001 yılında deneme üretimine başlayan İSKEN kömür santrali, 18 yıldır faaliyet göstermekte iken Yumurtalık sahiline 15 kömür santralinin daha kurulması için Bakanlığa başvurular yapılmıştır. İSKEN kömür santraline 8 km uzaklıkta Sugözü Köyünde ithal kömür ile çalışan ikinci elektrik santrali EMBA (Hunutlu) kömür santraline EPDK tarafından 2015 yılında üretim lisansı verilmiş, şu an inşaatı yapılmaktadır.

EMBA kömür santralinin 24 saat aralıksız çalışarak; saatte 382 ton kömür yakması, saatte 880 ton deniz suyunu soğutma amaçlı kullanılarak, ölü bir su olarak tekrar denize deşarj etmesi planlanmaktadır.

Kömür santralleri, küresel ısınmanın en önemli sorumluları arasındadır. Her gün tonlarca karbondioksit, çeşitli zehirli gazlar ve ağır metaller atmosfere salınmakta; bu atıklar atmosferik olaylar sonucu tekrar toprağı, suyu, tüm canlı hayatı zehirlemektedir. Kömür

santralleri soğutma suyu olarak deniz suyunu kullandıklarında deniz ekosistemini de tümünden değiştirmektedir.

Birleşmiş Milletler İklim Konferansının uyarısına göre: “İklim krizi” haline gelmiş felaketten geri dönüşü olmayan noktaya varılmasına yalnızca 10 sene kalmıştır. Krize neden olan tüm sorumlu devletlerce gerekli tedbirler alınmalı; kömür, petrol gibi fosil yakıtların kullanımı sonlandırılmalı/sınırlandırılmalı ve şimdiye kadar uygulanan sistem değiştirilerek iklimin değişmesi engellenmelidir. Yine Birleşmiş Milletler verilerine göre, birçok ülkenin Paris İklim Anlaşması kapsamında yaptığı beyanlar küresel ısınmayı 2030 itibarıyla 1,5 derecenin altında tutmaya yetmezken; bu hedefin karşılanabilmesi için 2030'a kadar karbon salınımının yüzde 45 azaltılması, 2050'ye kadar ise sıfıra indirilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1. Adana Yumurtalık Sugözü Köyüne inşası devam eden EMBA kömür santralinden, henüz çalışmaya başlamamış iken, vazgeçilmesi düşünülmekte midir?
2. Sugözü Köyünde 8 km ara ile yan yana olacak bu iki kömür santralin kümülatif etkisi hesaplanmış mıdır?
3. Yumurtalık ve Tufanbeyli ilçelerinde halihazırda bulunan iki santralin dışında, başka kömür santralleri kurulması planlanmakta mıdır?
4. Tüm dünyada iklim krizi gündemi ekseninde çalışmalar yapılırken, devletler sorumluluklarını alıp enerji politikalarını bu yönde değiştirme hedeflerini açıklarken, Türkiye neden nükleer ve kömür santralleri planlarını değiştirmemektedir/iptal etmemektedir?
5. Türkiye, atmosfere salınan atık gazları azaltacağına dair söz vermiş, bunun için Birleşmiş Milletler Paris Antlaşmasını imzalamışsa da bu antlaşma neden yürürlüğe sokulmamış, onaylanması için TBMM'ye sevk edilmemiştir?
6. Türkiye; 20 Eylül 2015 tarihinde, 2030 yılı itibarıyla gerçekleşmesi öngörülen “Niyet Edilen Ulusal Olarak Belirlenmiş Katkı” (INDC) beyanını %21'e varan artıştan azaltım olarak açıklamıştır. Yani 1 Milyar 175 Milyon ton öngörülen toplam sera gazı emisyonunun %21 azaltarak 929 tona düşürülmesi hedefi iletilmiştir. Bu hedef için hangi planlamalar yapılmıştır? Bu taahhüt için yapılan çalışmalar nelerdir?

7/06/9

7. Paris Anlaşması kapsamında ülkelerin beyanları, küresel ısınmayı 2030 yılı itibari ile 1.5 derecenin altında tutmaya yetmediği “iklim krizi” koşullarında, Türkiye’ye daha fazla sorumluluk düşmektedir. Bu sorumluluk gereği, karbon salınımının %45in altına düşürmek için çalışmalar yapılacak mıdır?

8. Türkiye’de bulunan kömür santrallerinin sayısı ne kadardır? Bu santrallerin insan sağlığı üzerinde, havada ve denizde, tüm ekolojik sistemde yarattığı etkiler üzerine çalışmalar yapılmakta mıdır?

9. 18 yıldır çalışan İSKEN Kömür Santralinin bölgede kanser oranını arttırdığı iddiası doğru mudur? Bu konuda Sağlık Bakanlığı ile ortak çalışmalarınız var mıdır? Sağlık Bakanlığı bu konudaki veri çalışmalarını kamuoyuna açıklayacak mıdır?